

KISISKOLÁK ÚJRAINDÍTÁSA

JANKÓ KRISZTINA

ONK 2014
DEBRECEN, 2014. NOVEMBER 6.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kutatás célja:

A kisiskolák újraindításának bemutatása

A kutatás központi kérdése:

A kistelepülési kisiskolák újraindítása kölcsönhatásban van a lakossági érdekekkel, melyhez erős érzelmek is társulnak

Előzmények

Kisiskolák bezárása: számos településen kényszerből történt

- kormányzati politika által előírt gyermeklétszám minimalizálása
- pénzügyi nehézségek a fenntartási költségek vonatkozásában
- drámai módon lecsökkent gyermeklétszám

adminisztratív, pénzügyi okok, lakosság elvándorlása

Kisiskola megszűnése:

- utolsó „kulturális bázis” elhagyja a települést
- lakosság előregszik
- fiatalok elhagyják a települést
- gyermekeket érzékenyen érinti, mert
  - az **új iskola** = idegen környezet, azonban szakos oktatás, jobb infrastruktúrával (?)
- pedagógusok elveszítik az állásukat

Pályázati felhívás „kisiskolák újraindítására”

Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára pályázatot hirdetett a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény 1. melléklet XX. Nemzeti Erőforrás Minisztérium fejezet „Közoktatási feladatok támogatása” alcím „Kisiskolák újraindítása” jogcímcsoport előirányzatának terhére, 300 millió forint támogatási összeg felhasználására.

A pályázat célja:

Azokon a településeken, amelyek illetékességi területén a lakosságszám 3000 fő vagy az alatti, és megszűnt a település általános iskolája, a szülők írásos igénye alapján újra működjön, s így utaztatás nélkül, helyben legyen biztosított a tanulók számára a nevelés-oktatás legalább az 1-4. évfolyamokon.

Pályázati felhívás „kisiskolák újraindítására” (folyt.)

A támogatás elbírálásánál előnyben részesültek azok a pályázatok,

- amelyek a működtetés fenntarthatósága érdekében tartós önerőt is fel tudnak mutatni,
- amelyeknél a támogatással érintett településen óvoda is működik,
- amelyeknél 1-4. évfolyamon, társulásban szervezik meg az általános iskolai oktatást,
- amelyeknél a tanulólétszám több évfolyam indítását teszi lehetővé, és az egyes osztályok legalább átlagléttszámmal működnek,
- azok a közoktatási intézményt fenntartó társulások, amelyek tagjai között olyan önkormányzat is található, amely szerepel a hátrányos helyzetű települések jegyzékén,
- azok a közoktatási intézményt fenntartó települési önkormányzatok, amelyek illetékességi területén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók összes gyermekhez, tanulóhoz viszonyított aránya eléri a huszonöt százalékot.

„Kisiskolák újraindítása”a pályázat eredménye

A pályázók az alábbi településeken szerették volna újraindítani az általános iskolát:

Lipót, Pecöl, Siklónagyfalu, Érpatak, Sóstófalva, Alsószentmárton, Fülöpháza, Somoskőújfalu, Kunsziget, Somlószlós.

A döntés értelmében az alábbi négy településen indulhatott újra – állami támogatással – az általános iskola a 2011/2012-es tanévtől:

Érpatak (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Lipót (Győr-Moson-Sopron megye)

Pecöl (Vas megye)

Siklónagyfalu (Baranya megye)

„Kisiskolák újraindítása” pályázat eredménye és azon túl...

- Összesen a négy iskolának több mint 100 millió Ft támogatást adtak és további 191 millió Ft-ot különítettek el iskolák megőrzésére.
- Az összeget 24 fennmaradásáért küzdő intézmény között osztották szét. Ezek közül 11 a Dunántúlon, 13 pedig a keleti országrészben van!
- Az állami fenntartású köznevelési intézmények átszervezésére vonatkozó miniszteri döntés értelmében a települési önkormányzatok kezdeményezésére az alábbi **4 településen indulhatott újra 2013 szeptemberében az alsó tagozatos oktatás:**

Medgyesbodzás (Békés megye),

Gáborján (Hajdú-Bihar megye),

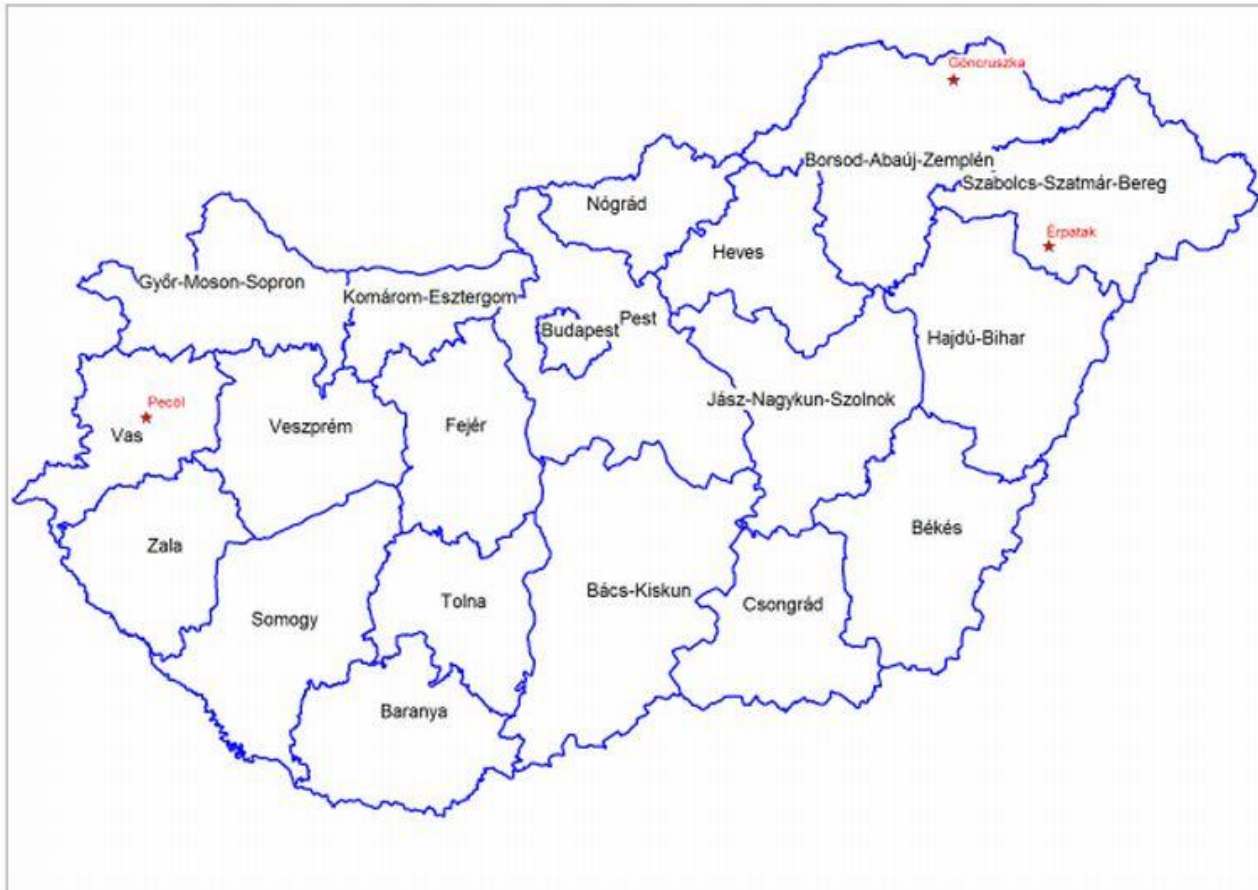
Mezőkomárom (Fejér megye),

Nyírderzs (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye).

Kelemér községben (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) is létrehozták a tagiskolát a miniszteri döntés értelmében, azonban szeptemberben a szülői nyilatkozatok ellenére nem jelent meg ott tanuló, ezért ott nem indult el az oktatás szeptemberben!

Újrainduló kisiskolák

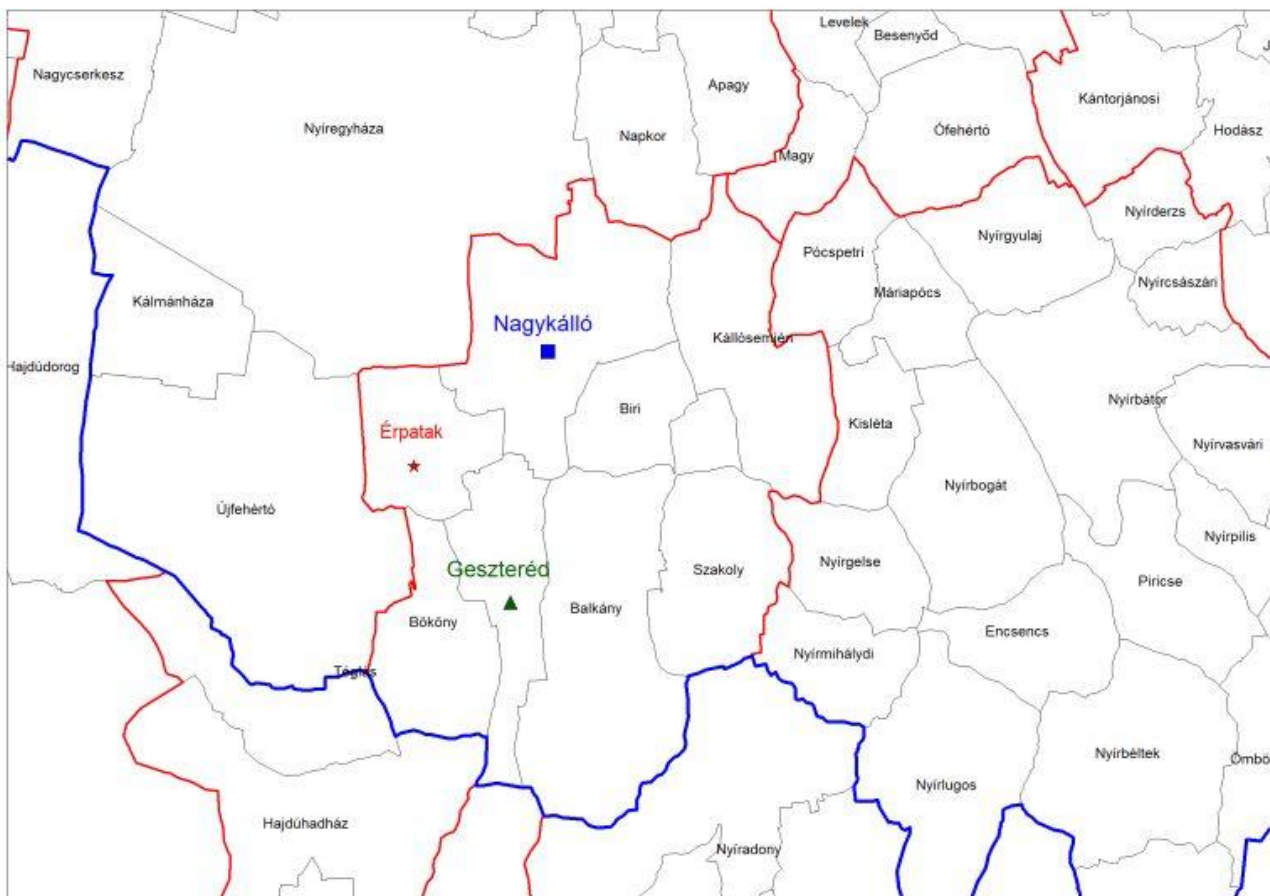
Érpatak, Pecöl, Göncruszka

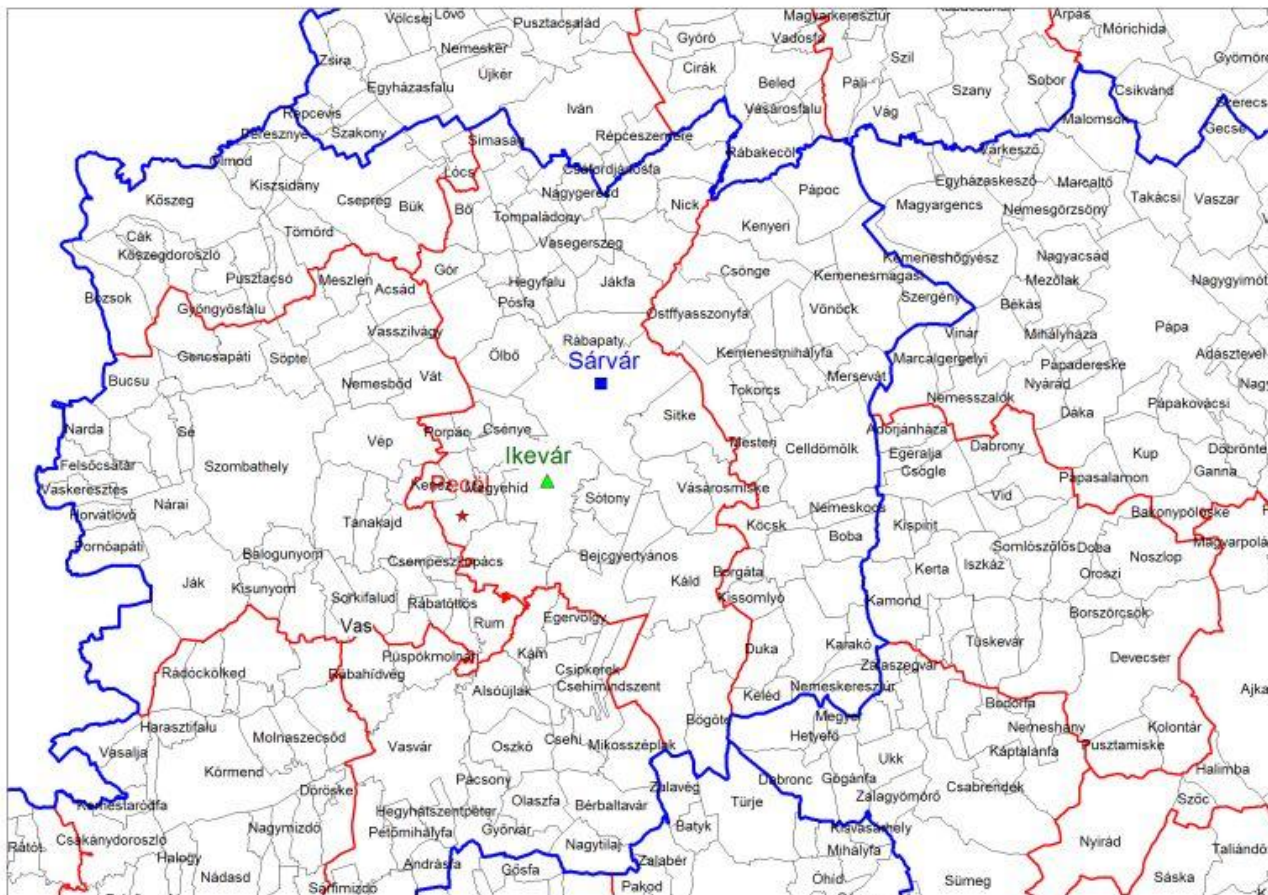
Újrainduló kisiskola

Nagykállói járás – Érpatak

Újrainduló kisiskola

Sárvári járás – Pecöl

Újrainduló kisiskola a három település esetében

Település	Elhelyezkedés	Intézmény- fenntartó	Oktatási intézmények	Létszám adatok
Érpatak (1800 fő)	Nagykállói járás	2013. január 1-től KLIK, előtte önkormányzat	tagintézmény gesztor intézménye: Geszterédi Ált. Iskola	53 t.+6 p. 4 osztály 3. 4.
Pecöl (814 fő)	Sárvári járás	2013. január 1-től KLIK, előtte önkormányzat	tagintézmény gesztor intézménye: Ikervári Ált. Iskola	8 t.+2 p. 1 osztály
Göncruszka (660 fő)	Gönci járás	2011. szeptember 1-től Református Egyházközösség, előtte GR- PROTEST Kft.	Talentum Tehetséggondozó Ált. Iskola	16 t.+ 2 p. 2 osztály

Kisiskolák újraindítása

Az empirikus kutatás:

- a három település önkormányzata a korábban bezárt iskoláját miért, és a közoktatás fenntartói rendszerének átalakulása (tankerületek) során hogyan tudta újraindítani
- hogyan teremtették meg az infrastrukturális és a személyi feltételeket, hogyan sikerült megnyerniük a szülőket, hogy a helyi iskolába írassák gyerekeiket

Adatfelvétel:

2013. november-decemberben: Göncruszka, Érpatak, Pecöl településeken
- kvalitatív módszer, 15 db interjú - önkormányzati vezetők, intézményvezetők, tankerületi vezetők stb.
  - dokumentumelemzés
  - esettanulmányok

Szent István Hagyományörző Általános Iskola Érpatak

Szent István Hagyományörző Általános Iskola Érpaták

Gróf Erdődy Ferenc Általános Iskola Pecöl

Gróf Erdődy Ferenc Általános Iskola Pecöl

Talentum Tehetséggondozó Általános Iskola Göncruszka

Talentum Tehetséggondozó Általános Iskola Göncruszka

Talentum Tehetséggondozó Általános Iskola Göncruszka

Miért indult újra a három iskola?

- 1.) Pályázat + közösségi erő
- 2.) Településen élő karizmatikus, vezető egyéniség, lokálpatrióta, hit a helyi identitásban, a közösségek megújulási törekvéseiben
- 3.) A helyi politikai szándék és közösségi akarat azonos
- 4.) Eltérő sajátosságok is kikényszerítették az iskolák újraindítását: pl. lakóhelysűrűség, lakosság összetétele stb.

„A MÉZ HEGYEKET MOZGAT”

„AZ ISKOLA ÜGYE NÁLUNK MINDENNÉL FONTOSABB”

„REND A LELKE MINDENNEK” (?)

Eredmények

- Iskolahálózat átszervezése strukturális és személyi feltételeket indukál, előnyökkel és hátrányokkal párosul
- Iskolák újraindítása nemcsak anyagi, fiskális feltételeken múlik

húzó erő kell → a helyi lakosság megtartása , munkahely megteremtése, kisiskola fennmaradása érdekében

- Szükséges a helyi identitás, lokálpatriotizmus megléte
- A helyi vezető személyisége, a helyi közösség érdekérvényesítő szerepe
- A térségekben az intézmények továbbműködése kérdéses
- A helyi kisiskola fontossága, oktatás prioritása központi kérdés
- Helyi tehetséggondozás → jövő generáció
- Probléma: gyermeklétszám, finanszírozás, KLIK - tankerületek

Köszönöm a figyelmet!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE